

Verklaring van de Europese Memorialen

Europese Memorialen die zijn opgericht op plaatsen verbonden aan de misdaden begaan door nazi's, fascisten en hun medeplichtigen tijdens de Tweede Wereldoorlog, vormen een zichtbare erfenis van de geschiedenis die aan de grondslag lag van de vorming van naoorlogs Europa.

Nu onze samenlevingen ingrijpend veranderen en de generatie van overlevenden en directe getuigen geleidelijk verdwijnt, dragen Memorialen een blijvende verantwoordelijkheid: het verleden onder de aandacht houden, reflectie in de hedendaagse samenleving actief stimuleren, en dehumanisering, racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat signaleren en tegengaan, waar deze zich ook voordoen.

In het vervullen van deze verantwoordelijkheid nemen Memorialen een bijzondere positie in. Gefundeerd op grondig onderzoek en historisch bewijs, staan zij los van particuliere belangen, zijn zij onafhankelijk en beschikken zij over een kritische stem: ook ten aanzien van politieke ontwikkelingen en elke vorm van haatspraak. Dit vereist dat Memorialen plaatsen blijven waar moeilijke vragen gesteld kunnen worden, en dat zij, waar nodig, kunnen waarschuwen.

Deze taak kan alleen worden volgehouden wanneer aan Memorialen programmatorische onafhankelijkheid van de politieke overheid wordt gewaarborgd: lokaal, regionaal, nationaal of Europees. Hun intellectuele en praktische autonomie mag niet onderworpen worden aan politieke of budgettaire druk.

Als hoeders van een geschiedenis die heel Europa heeft getroffen, is hun onafhankelijkheid niet louter een interne aangelegenheid van hun respectieve bestuursorganen, maar een gedeeld belang van Europa als zodanig.

Om de groeiende uitdagingen voor democratie en vrede het hoofd te bieden, roepen wij alle partijen die betrokken zijn bij het publieke debat op dit principe van autonomie te respecteren.

15 Juli 2026

Auschwitz-Birkenau Memorial and Museum, Poland	Museum of the Former German Extermination Camp Kulmhof in Chełmno nad Ner, Poland
National Historical and Memorial Reserve Babyn Yar, Ukraine	Memorial Leistikowstraße Potsdam, Germany
Death March Memorial in Below Forest, Germany	Lety u Písku. The Memorial to the Holocaust of the Roma and Sinti in Bohemia, Czech Republic
Bergen-Belsen Memorial, Germany	Maison d'Izieu, France
Memorial to the Victims of the Euthanasia Murders Brandenburg an der Havel, Germany	Mittelbau-Dora Memorial, Germany
Brandenburg-Görden Prison Memorial, Germany	Neuengamme Concentration Camp Memorial, Germany
Buchenwald Memorial, Germany	KL Plaszow Memorial Museum in Kraków, Poland
Dachau Concentration Camp Memorial, Germany	Memorial Museum Ravensbrück, Germany
Flossenbürg Concentration Camp Memorial, Germany	Internment and Deportation Memorial – Royallieu Camp, France
Museum of the Martyrdom of the Citizens of Wielkopolska Fort VII, Poland	Memorial and Museum Sachsenhausen, Germany
Fossoli Foundation, Italy	Stutthof Memorial in Sztutowo, Poland
Gross-Rosen Museum in Rogoźnica, Poland	Camp Vught National Memorial, Netherlands
Memorial Site Hartheim Castle, Austria	House of the Wannsee Conference Memorial and Educational Site, Germany
Hodonín u Kunštátu. Memorial to the Holocaust of the Roma and Sinti in Moravia, Czech Republic	Memorial Center Camp Westerbork, Netherlands
Memorial and Museum Jamlitz in Lieberose, Germany	Wolfenbüttel Prison Memorial, Germany
Kazerne Dossin, Belgium	Martyrs' Museum in Żabikowo, Poland